

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Sabola a soudců Mgr. Jana Ferneckého a Mgr. Martina Lachmanna v právní věci

žalobce: **Státní statek Jeneč, státní podnik v likvidaci**, IČO: 00016918
sídlem Třanovského 622/11, Praha 6

zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Machem, LL.M., Ph.D.
sídlem Viktora Huga 377/4, Praha 5

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, Brno

o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 20. 3. 2020, č. j. X, č. j. X a č. j. X

takto:

- I. Návrh žalovaného na přerušení řízení **se zamítá.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 3. 2020, č. j. X, č. j. X a č. j. X, **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 44 816 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Tomáše Macha, LL.M., Ph.D., advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se podanými žalobami domáhal zrušení v záhlaví označených rozhodnutí žalovaného, kterými byla zamítnuta jeho odvolání a potvrzena rozhodnutí – platební výměry Finančního úřadu pro hlavní město Prahu (dále jen „**správce daně**“) ze dne 13. 8. 2019, č. j. X, č. j. X a č. j. X. Platebními výměry byla žalobci vyměřena daň z nemovitých věcí za zdaňovací období 2017 – 2019 ve výši 754 Kč, 698 Kč, resp. 141 Kč.

2. Ve všech případech žalobce podal daňová přiznání, ve kterých uplatnil osvobození od daně z nemovitých věcí (pozemků) dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o dani z nemovitých věcí**“), tj. vyčíslil daň ve výši 0 Kč. Na základě postupu k odstranění pochybností dospěl správce daně k závěru, že u části pozemků nejsou splněny podmínky pro osvobození od daně podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí, vztahující se na pozemky ve vlastnictví státu, neboť není splněna podmínka daná odstavcem 3 téhož ustanovení, a to z důvodu, že tyto pozemky byly přenechány žalobci státem za účelem podnikání – nejedná se tak o pozemky, které neslouží k podnikání, nejsou pronajímány nebo propachtovány.
3. Konkrétně se ve zdaňovacím období roku 2017 jednalo o pozemek p. č. 285/1 zapsaný na LV č. 1085 pro k. ú. Zadní Kopanina, pozemky p. č. 313/19, 609/17, 609/19 zapsané na LV č. 18 a p. č. 313/17 zapsaný na LV č. 511, obojí pro k. ú. Třebonice, a dále pozemky p. č. 1422/8 zapsaný na LV č. 2152 a p. č. 1740/4 zapsaný na LV č. 2629, obojí pro k. ú. Uhříněves.
4. Ve zdaňovacím období roku 2018 se jednalo o pozemek p. č. 285/1 zapsaný na LV č. 1085 pro k. ú. Zadní Kopanina, pozemky p. č. 313/19, 609/17, 609/19 zapsané na LV č. 18 a p. č. 313/17 zapsaný na LV č. 511, obojí pro k. ú. Třebonice a dále pozemek p. č. 1740/4 zapsaný na LV č. 2629 pro k. ú. Uhříněves.
5. Ve zdaňovacím období roku 2019 se jednalo o pozemky p. č. 313/19, 609/17, 609/19 zapsané na LV č. 18 a p. č. 313/17 zapsaný na LV č. 511, obojí pro k. ú. Třebonice a dále pozemek p. č. 1740/4 zapsaný na LV č. 2629 pro k. ú. Uhříněves.
6. U zbývajících pozemků (jež soud pro nadbytečnost nespecifikuje) došel správce daně u všech tří zdaňovacích období k závěru, že splňují nárok na osvobození od daně z nemovitých věcí dle § 4 odst. 1 písm. o) a dle § 4 odst. 1 písm. l) zákona o dani z nemovitých věcí. U objektu na pozemku p. č. 1740/4 v k. ú. Uhříněves (zastavěná plocha a nádvoří) došel správce daně k závěru, že nejde o stavbu podléhající dani, tudíž ani o stavbu, na níž by se vztahovalo osvobození dle § 9 odst. 1 písm. a) téhož zákona, jak se žalobce také domáhal.
7. Žalovaný pak obsahově prakticky totožnými napadenými rozhodnutími právní názor správce daně potvrdil s tím, že majetek státního podniku, jako podnikatelského subjektu, byl k podnikání státem určen a považuje se za majetek užívaný k podnikání. Skutečnost, že žalobce vstoupil do likvidace, na to nemá žádný vliv, jelikož sama likvidace neznamená, že žalobce ihned ukončí svou činnost. Žalovaný zdůraznil, že smyslem § 4 odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí je umožnit osvobození nemovitých věcí ve vlastnictví státu, které nejsou užívány k podnikání – jde zejména o organizační složky státu, příspěvkové organizace apod., které nejsou podnikateli. Žalovaný přitom nepovažoval za relevantní provádět další dokazování (mj. výslech svědků), neboť to nemůže nahradit zákonné postavení státního podniku jako podnikatele, jak stanovuje § 2 odst. 1 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o státním podniku**“).

II. Žaloby

8. V následně podaných žalobách brojil žalobce shodně proti právě uvedeným závěrům žalovaného. V první řadě namítal, že napadená rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost a nedostatek odůvodnění. Žalobce byl přesvědčen, že ve vztahu k dotčeným pozemkům mu nevznikla povinnost podat daňové přiznání ani uhradit daň. Podmínky pro osvobození od daně podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí musí být posuzovány v materiálním smyslu, tedy je nutné posuzovat skutečný účel

užívání dotčených nemovitých věcí. Základní charakteristika žalobce (jakožto státního podniku) spočívá v tom, že nemá svůj vlastní majetek, ale disponuje pouze právem hospodařit s majetkem státu. Proto je pro posuzování případu rozhodné, jaký je skutečný účel užívání dotčených pozemků, tedy zda jsou užívány k podnikání či nikoli (resp. pronajímány nebo propachtovány). K tomu zdůraznil, že již 1. 1. 2009 vstoupil do likvidace, která i

nadále probíhá, přičemž již před vstupem do likvidace došlo k výmazu činností, které představují podnikání ve smyslu § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**občanský zákoník**“). Žalovaný nesprávně dovozuje, že žalobce i nadále podniká, a to na základě jeho úvahy, že je zapsán v obchodním rejstříku a že jemu uložené činnosti (vypořádání restitučních nároků a hospodářské činnosti podniku) jsou v obchodním rejstříku zahrnuty v části „předmět podnikání“, aniž by žalovaný zkoumal skutečnou povahu uvedených aktivit.

9. Argumentaci žalovaného, který se v případě možnosti osvobození pozemků od daně z nemovitých věcí dle § 4 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí přiklání ke zkoumání otázky subjektu, zatímco v případě možnosti osvobození pozemků od daně z nemovitých věcí dle § 4 písm. l) a o) zákona o dani z nemovitých věcí je dle jeho názoru rozhodující otázka věcná, aniž by takový postup zákon umožňoval, označil žalobce za nepřezkoumatelnou. Zdůraznil také, že v průběhu řízení byla navržena řada důkazních prostředků, v podobě listin i výsledku svědků, jež žalovaný pro jejich nerelevantnost neprovedl, aniž by tento postup řádně zdůvodnil, přestože je dle žalobce nepochybné, že právě tyto navržené důkazní prostředky jsou způsobilé prokázat, že pozemky nejsou využívány k podnikání.
10. V závěru svých žalob pak žalobce poukázal na rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci v obdobné věci ze dne 18. 12. 2019, č. j. 65 Af 20/2019 - 35, ze dne 20. 12. 2019, č. j. 65 Af 22/2019 - 34, a ze dne 20. 12. 2019, č. j. 65 Af 21/2019 - 34, ve kterých soud žalobě obdobného subjektu vyhověl.
11. S ohledem na výše uvedené pak žalobce v žalobách navrhl zrušení napadených rozhodnutí a vrácení věcí žalovanému.

III. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný ve svých vyjádřeních k žalobě nejprve popsal vývoj celé věci. K žalobním námitkám pak předně uvedl, že napadená rozhodnutí nejsou nepřezkoumatelná. Žalovaný se vypořádal s odvolacími námitkami i důkazními návrhy. Jednoznačně vysvětlil, že pokud se jedná o subjekt (státní podnik) v postavení podnikatele ze zákona, nemohly předložené důkazy zvrátit daný stav. Své závěry považuje za konzistentní a základní myšlenka ohledně nemožnosti přiznat osvobození od daně z důvodu postavení žalobce coby podnikatele se prolíná celým napadeným rozhodnutím a je z něj plně seznatelná.
13. K vlastnímu splnění podmínek pro osvobození oddaně pak žalovaný uvedl, že státní podnik svým jménem a na vlastní odpovědnost vykonává podnikatelskou činnost za účelem plnění významných strategických, hospodářských, společenských, bezpečnostních nebo dalších zájmů státu. Pouhým vstupem do likvidace přitom činnost subjektu nekončí. Žalovaný rovněž nesouhlasil s tvrzením, že by při posuzování nároku nepostupoval konzistentně. Shrnuje, že nárok na osvobození od daně v souvislosti s § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí je vázán na osobu poplatníka (subjekt). Pokud jde o žalobcem předložené

rozsudky Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci, žalovaný uvedl, že s jejich závěry nesouhlasí a navrhl, aby soud přerušil řízení do skončení řízení o kasačních stížnostech před Nejvyšším správním soudem.

14. Závěrem svého vyjádření pak žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Procesní postup soudu a další podání účastníků řízení

15. Vzhledem k tomu, že z hlediska skutkového jde ve všech třech případech o související daňové povinnosti žalobce za různá zdaňovací období, týkající se v zásadě týchž pozemků, přičemž i právní základ, jenž má soud posoudit, je týž, usnesením ze dne 17. 9. 2020, č. j. 18 Af 4/2020 - 58, soud v souladu s § 39 odst. 1 s. ř. s. rozhodl o spojení věcí tak, že věc bude nadále vedena pod sp. zn. 18 Af 4/2020.

16. Posléze byla soudu dne 18. 9. 2020 doručena replika, v níž žalobce setrval na žalobní argumentaci, úvahy žalovaného označil za nesrozumitelné a vnitřně rozporné. Zdůraznil, že daňové orgány nezkoumaly skutečnou činnost žalobce.

17. Naopak žalovaný ve svém vyjádření ze dne 23. 3. 2021 poukázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 17. 3. 2021, č. j. 52 Af 42/2020 - 137, který zcela potvrdil právní názor a postup žalovaného. Žalobce pak s těmito závěry v podání ze dne 7. 4. 2021 nesouhlasil, poukázal na doktrinální závěry vztahující se k osvobození od daně dle § 4 odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí. Dále poukázal na několik rozsudků Krajského soudu v Brně, v nichž byla ve skutkově i právně totožných věcech shledána jako správná argumentace žalobce.

18. V přípisu ze dne 11. 8. 2021 pak žalovaný soud informoval o záměru podat ve všech třech případech podnět k nařízení přezkoumání rozhodnutí. Současně bylo soudu zasláno doplnění podání žalobce ze dne 18. 8. 2021, v níž žalobce upozornil na aktuální judikaturu potvrzující správnost jeho výkladu, konkrétně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2021, č. j. 6 Afs 109/2021 - 44, a také rozsudky Krajského soudu v Hradci Králové.

19. V návaznosti na tato podání soud žalovaného přípisem ze dne 23. 8. 2021 (doručeno 24. 8. 2021) vyzval, aby soudu ve lhůtě 3 pracovních dnů sdělil a vyjasnil, zda hodlá aktivovat procesní institut uspokojení navrhovatele dle § 62 s. ř. s. Na tuto výzvu žalovaný nijak nereagoval, již dne 23. 8. 2021 však byl soudu doručen návrh na přerušení řízení podle § 48 odst. 3 písm. a) s. ř. s. z důvodu, že ve všech třech věcech byly ke Generálnímu finančnímu ředitelství (dále jen „GFŘ“) podány podněty k nařízení přezkoumání napadených rozhodnutí ve smyslu § 121 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Žalovaný tyto podněty přiložil a uvedl, že dosud nebyly GFŘ vyřízeny.

20. Žalobce pak soudu v návaznosti na záměr žalovaného sdělil, že nevidí důvod pro přerušení řízení, neboť ve věci jsou splněny podmínky pro rozhodnutí bez zbytečného odkladu. S ohledem na konstantní judikaturu správních soudů stran rozhodné právní otázky má legitimní očekávání, že v obdobných věcech bude rozhodováno obdobně. Poukázal také na postup Krajského soudu v Brně, který žalovanému v obdobné věci sdělil, že pro přerušení řízení nevidí důvod.

21. Vzhledem k právě uvedenému byl soud předem vlastního meritorního posouzení věci postaven před otázku, zda s ohledem na návrh žalobce, spojený s předložením podnětů k nařízení přezkumu napadených rozhodnutí, soudní řízení přerušit. V souladu s § 48 odst. 3 písm. a) s. ř. s. přitom platí, že předseda senátu může řízení přerušit, jestliže zjistí, že ve věci

byl podán zákonem připouštěný podnět nebo návrh na změnu nebo zrušení rozhodnutí nebo takové řízení bylo zahájeno. Předmětné ustanovení vychází ze subsidiarity soudního přezkumu ve vztahu k napravení nezákonnosti rozhodnutí v rámci veřejné správy. Jedná se však o přerušení fakultativní, soud tak jistě může zohlednit okolnosti konkrétního případu a řízení nepřerušit. V nyní projednávané věci přitom byly učiněny všechny přípravné úkony a věc je připravena k rozhodnutí. Nehledě na to, že jediná, pro posouzení věci rozhodná, právní otázka již byla vyřešena nejen řadou rozhodnutí ostatních krajských soudů, ale přímo Nejvyšším správním soudem (v podrobnostech srov. níže) a není tak vůbec dán ani tento dříve žalovaným vznesený důvod přerušení řízení.

22. Soud nadto dodává, že ještě před podáním vlastního návrhu na přerušení řízení žalovaného z procesní opatrnosti vyzval, zda svým postupem nehodlá aktivovat režim uspokojení navrhovatele podle § 62 s. ř. s. V takovém případě by musel žalovanému stanovit lhůtu k provedení úkonu a řízení v případě, že by žalobce prohlásil, že byl postupem žalovaného uspokojen, zastavit (a žalobci přiznat náhradu nákladů řízení). Učinil tak proto, že institut uspokojení navrhovatele slouží právě pro ty případy, kdy žalovaný v průběhu soudního řízení uzná své pochybení a hodlá jej napravit. Žalovaný však na tuto výzvu nijak nereagoval, přičemž z obsahu jím zaslaných podnětů k nařízení přezkumu je zřejmé, že inicioval standardní přezkumné řízení podle § 121 a násl. daňového řádu, v rámci něhož má o nařízení přezkumu rozhodovat nadřízený orgán – GFŘ

(uspokojení navrhovatele pak je v režimu daňového řádu upraveno v § 124). Žalovaný tak svým postupem do jisté míry ignoroval běžící soudní řízení a zjevně chtěl sám napravit vadu řízení v obdobné věci identifikovanou Nejvyšším správním soudem v rozsudku č. j. 6 Afs 109/2021 - 44 – provést navržené důkazy, jejichž provedení dosud odmítal. Soud se přitom může jen domnívat, že jeho cílem bylo vyhnouti se placení náhrady nákladů řízení, pokud by z důvodu odpadnutí předmětu řízení (zrušení či změna napadeného rozhodnutí v přezkumném řízení) byly žaloby odmítnuty (pokud by naopak žalovaný na základě provedení přezkumného řízení nezákonnost napadených rozhodnutí neshledal – stanovení daně by obstálo, nezměnilo by to stejně nic na tom, že by soud musel jejich nezákonnost přezkoumat k právnímu a skutkovému stavu v okamžiku jejich vydání a případně je pro nezákonnost, resp. vady řízení stejně zrušit, jak k tomu přistoupil z důvodů rozvedených níže). Z pohledu žalobce nadto platí, že rozhodnutím soudu bude věc vyřešena rychleji, než by tomu bylo postupem podle § 121 a násl. daňového řádu (soud připomíná, že prozatím byl uplatněn toliko podnět a vlastní přezkoumání dosud nařízeno nebylo).

23. Na základě právě uvedených skutečností tak soud neshledal důvod pro přerušení řízení, a proto návrh žalovaného výrokem I. tohoto rozsudku zamítl.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

24. Městský soud v Praze ověřil, že žaloby byly podány včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňují všechny formální náležitosti na ně kladené. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadená rozhodnutí i řízení, která jim předcházela, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán, přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
25. O podané žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, protože s tímto postupem účastníci řízení souhlasili. Soud také ve věci neshledal potřebu provádět

dokazování, neboť všechny pro posouzení věci rozhodné podklady se nacházejí ve správním spise, jímž se ve správním soudnictví nedokazuje – soud z něj vychází.

26. Podstatou nyní projednávané věci je posouzení mezi stranami sporné otázky, zda se osvobození pozemků ve vlastnictví České republiky od daně z nemovitých věcí vztahuje k subjektu a je tak vyloučeno jen na základě skutečnosti, že s pozemky hospodaří státní podnik (jako podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku), nebo je vždy nutné zkoumat, zda jsou tyto pozemky fakticky užívány k podnikání. Při posouzení této otázky vyšel soud z následující právní úpravy.
27. Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí jsou od daně z pozemků osvobozeny pozemky ve vlastnictví České republiky. Podle odstavce třetího jsou tyto pozemky osvobozeny od daně z pozemků, nejsou-li užívány k podnikání, pronajímány nebo propachtovány.
28. Podle § 2 odst. 1 zákona o státním podniku jsou státní podniky státními organizacemi a právnickými osobami, jejichž prostřednictvím stát vykonává svá vlastnická práva. Státní podnik provozuje svým jménem a na vlastní odpovědnost podnikatelskou činnost za účelem plnění významných strategických, hospodářských, společenských, bezpečnostních nebo dalších zájmů státu. Podle § 2 odst. 2 téhož zákona má státní podnik právo hospodařit s majetkem státu a nemá vlastní majetek. V souladu s § 5 odst. 1 zákona o státním podniku se státní podniky zapisují do obchodního rejstříku.
29. Dále soud zohlednil, že totožnou právní otázkou se již správní soudy opakovaně zabývaly, přičemž pro posouzení nynější věci je rozhodný především již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Afs 109/2021 - 44, ve kterém kasační soud poskytl na řešenou právní otázku jednoznačnou odpověď. V tomto rozsudku také Nejvyšší správní soud uvedl, že pokud se skutkově a právně obdobnými případy již zabýval v rozsudcích ze dne 21. 1. 2021 č. j. 2 Afs 25/2020 - 39, ze dne 4. 2. 2021, č. j. 9 Afs 17/2020 - 39, a ze dne 25. 3. 2021 č. j. 7 Afs 17/2020 - 32, jimiž vyhověl kasačním stížnostem žalovaného (jedná se o věci, na něž upozorňoval žalovaný i v nynějším případě) a zrušil rozsudky Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci (na něž naopak upozorňoval žalobce), vyplývá z nich jen tolik, že tam napadená rozhodnutí žalovaného nebyla nepřezkoumatelná.
30. V této souvislosti přitom zdejší soud podotýká, že ani on neshledal žalobcem namítanou nepřezkoumatelnost nyní napadených rozhodnutí žalovaného. Ta jsou podle něj srozumitelná a dostatečně odůvodněna. Z napadených rozhodnutí je zřejmé, z jakého skutkového stavu žalovaný vycházel, které skutečnosti považoval za rozhodné a jak tyto skutečnosti právně hodnotil. Žalovaný se – optikou tehdy zastávaného právního názoru – zcela dostatečně vypořádal i s navrhovanými důkazními prostředky, a to s odůvodněním, že se osvobození od daně vztahuje k samotnému subjektu a zkoumání toho, zda jsou pozemky používány k podnikání i fakticky, není rozhodné. Napadená rozhodnutí proto soud nepřezkoumatelnými neshledal.
31. Soud tak mohl přejít k posouzení samotné rozhodné právní otázky. K té šestý senát Nejvyššího správního soudu ve shora citovaném rozsudku v první řadě zdůraznil, že osvobození od daně podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o daně z nemovitých věcí nemá osobní, ale věcnou povahu: „*Ustanovení § 4 odst. 1 zákona o daních z nemovitých věcí osvobozuje od daně některé pozemky (které jsou předmětem daně z pozemků – srov. § 2 odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí), nikoli některé poplatníky. Pozemky osvobozené od daně podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí jsou sice vymezeny prostřednictvím osoby vlastníka, to však z*

osvobození zakotveného v tomto ustanovení nedělá osvobození osobní [Česká republika navíc není poplatníkem této daně – srov. § 3 odst. 2 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí].“

32. Nejvyšší správní soud přitom dodal, že i kdyby mělo předmětné osvobození od daně primárně osobní povahu, je zřejmé, „že rozsah tohoto osvobození je dále věcně omezen v § 4 odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí tak, že se nevztahuje na pozemky pronajaté, propachtované či užívané k podnikání a na pozemky, ke kterým je zřízeno právo stavby [srov. též nálezy Ústavního soudu ze dne 18. května 2021 sp. zn. Pl. ÚS 97/20, vyhlášený pod č. 241/2021 Sb., bod 32: „Ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona o dani z nemovitých věcí osvobozuje pozemky ve vlastnictví České republiky od daně z pozemků. Věcná působnost daňového osvobození je v tomto případě omezena ustanovením § 4 odst. 3 zákona o dani z nemovitých věcí ...“].“
33. Pro nyní posuzovanou věc je pak zcela klíčový další závěr kasačního soudu, tedy že sama skutečnost, že je státní podnik zapsán v obchodním rejstříku (a podle § 421 odst. 1 občanského zákoníku se považuje za podnikatele bez ohledu na to, zda má živnostenské oprávnění), nevypovídá nic o tom, zda jsou pozemky používány k podnikání a zda se na ně vztahuje osvobození od daně či nikoli. Přílehavě uvedl, že „zákon o dani z nemovitých věcí však nestanoví, že se osvobození od daně nevztahuje na pozemky ve vlastnictví České republiky, s nimiž hospodaří podnikatel. Z osvobození vylučuje pozemky, které jsou užívány k podnikání bez ohledu na to, který subjekt je takto užívá...“.
34. Nejvyšší správní soud tak uzavřel, že pro posouzení nároku na osvobození od daně je rozhodující skutečný způsob využití pozemku, přičemž pokud daňový subjekt v průběhu daňového řízení namítá, že předmětné pozemky k podnikání užívány nejsou, jsou správní orgány povinny se s touto argumentací řádně vypořádat a v tomto směru také provést daňovým subjektem navrhované důkazy. Tyto námitky a důkazní návrhy nelze odmítnout jen na základě právní povahy daňového subjektu (z formálního hlediska podnikatele).
35. Soud se s těmito východisky zcela ztotožňuje a považuje je za plně přenositelná i na nyní posuzovanou věc, ve které žalobce taktéž po celou dobu prvostupňového i odvolacího řízení shodně ke všem třem zdaňovacím obdobím vznášel námitky a předkládal důkazní návrhy k prokázání toho, že dotčené pozemky fakticky nejsou užívány k podnikání. Soud dále podotýká, že k totožným závěrům již přímo ve věcech stejného žalobce, jako je tomu v nynější věci, dospěl též Krajský soud v Brně (srov. např. rozsudek ze dne 17. 3. 2021, č. j. 31 Af 51/2020 - 82 a další).
36. V návaznosti na právě uvedené pak soud zdůrazňuje, že žalobce v nyní posuzovaných věcech předložil listinné důkazy, vč. např. vyjádření a zprávy auditora, obratovou předvahu a zejména

výsledky řady svědků, mj. i výsledk současného i bývalého likvidátora. Žalovaný se této argumentaci a důkazním návrhům věnoval na str. 9 – 11 všech tří napadených rozhodnutí. Konkrétně reagoval jen na vyjádření Ministerstva financí z 1. 10. 1998, rozhodnutí Ministerstva zemědělství o zrušení žalobce z 19. 11. 2008 a usnesení vlády z 27. 4. 2005 k řešení ukončování existence státních statků, s tím, že tyto listiny neprokazují, že žalobce není podnikatelem. Tato skutečnost však není s ohledem na výše uvedené rozhodující. Ostatní důkazy, které žalobce navrhoval k prokázání toho, že dotčené pozemky ve skutečnosti neužívá k podnikání, žalovaný s odkazem na irelevanci faktického užívání pozemků (význam legálního postavení žalobce jako podnikatele) neprovedl a ani jinak faktické užívání těchto pozemků nezkoumal. V důsledku nesprávného právního názoru tak řízení zatížil vadou, pro kterou nemohla napadená rozhodnutí v soudním přezkumu obstát.

VI. Závěr a náklady řízení

37. Na základě všech shora uvedených skutečností soud shledal žaloby důvodnými, a proto všechna tři napadená rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost a vady řízení zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V něm bude žalovaný shora předestřeným názorem soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). To znamená, že v dalším řízení na podkladě námitek a důkazních návrhů žalobce posoudí, zda pozemky, k nimž má žalobce právo hospodaření, skutečně byly užívány k podnikání či nikoliv.
38. Výrok o náhradě nákladů řízení je pak odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. V řízení úspěšný žalobce má právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem. Ty v první řadě spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 9 000 Kč (3 x 3 000 Kč). Dále jde o odměnu za 4 úkony právní služby [§ 11 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů – tj. převzetí zastoupení a písemné podání k soudu – žaloba, replika a její doplnění ze dne 7. 4. 2021] v částce 7 100 Kč za jeden úkon, celkem 28 400 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. za použití § 12 odst. 3 téže vyhlášky z důvodu spojení věcí, když žaloby i další podání žalobce ostatně byly obsahově totožné] a náhradě hotových výdajů za 4 úkony v částce 300 Kč za jeden úkon, celkem 1 200 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Právní zástupce žalobce je plátcem DPH, a proto se částka odměny a náhrady hotových výdajů dále zvyšuje o hodnotu příslušné sazby (6216 Kč). Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce celkem 44 816 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 8. září 2021

Mgr. Aleš Sabol v. r.
předseda senátu